

آشنایی با شورای فرهنگی اجتماعی زنان

● معرفی کمیته فقه و حقوق ● معرفی طرحها

در شماره پیشین با ساختار کلی شورای فرهنگی - اجتماعی زنان و فهرست اجمالی از فعالیتهای این نهاد آشنا شدیم. از این شماره به طور پیاپی به معرفی کمیته‌ها و برخی از اهم طرحها و برنامه‌های شورا خواهیم پرداخت.

آشنایی هر چه بیشتر، گفتگویی با ایشان ترتیب

داده که شما را به خواندن آن دعوت می‌نمائیم.

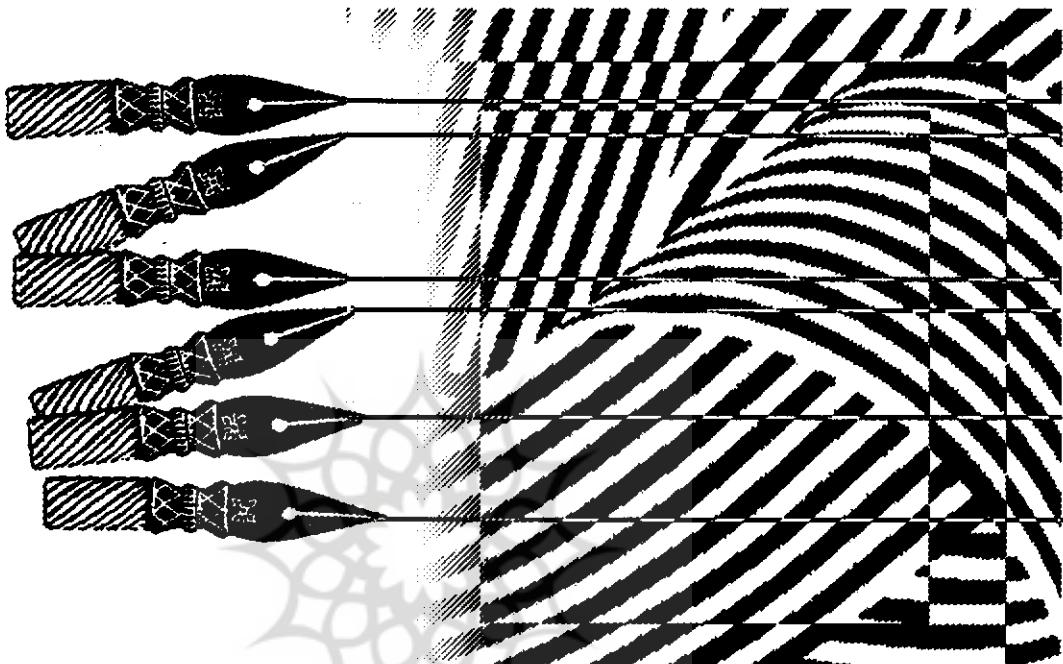
□ سرکار خانم صفاتی لطفاً بفرمائید هدف از تشکیل کمیته فقه و حقوق به صورت مستقل چه بوده است؟

■ خانم صفاتی: بسم الله الرحمن الرحيم. در اسلام حقوق، جدا از فقه نیست، بلکه مبانی و پایه‌های حقوق در فقه گذارده شده است. در یک نظر ابتدائی ببینیم تفکیک این دو به چه معنا است و یا اشتراکات آن دو در چیست؟ تفکیک آنها در این است که حقوق، تعیین کننده حدود اجراست، و فقه بیانگر مبانی آن حقوق است. در عین حال اشتراکاتی دارند، به طوری که اساس حقوق را در فقه می‌یابیم که همان کتاب، سنت، اجماع و عقل است.

فقه در مسایل عبادات، احکام و معاملات اعم از عقود و ایقاعات بحث می‌کند و حقوق در واقع همین موضوعات است، اما در قالب قوانین اجرائی

«کمیته فقه و حقوق»

در طول سالهایی که شورای فرهنگی - اجتماعی زنان، در راستای شناخت مسایل و مشکلات و ترسیم سیاستگذاری صحیح در حوزه مسایل زنان و ارائه طرحها و راهکارهای مناسب، انجام وظیفه نموده، کلیه فعالیتهای فقهی و حقوقی در خصوص مسایل زنان در کمیته خانواده، که به عنوان یکی از فعالترین کمیته‌های شوراست طرح و بررسی و پیگیری شده است. اما در ادامه‌ی راه، بتابر تعداد شاخه‌های کاری موجود از یک سو و ضرورت و نیازهای به جا مانده از سوی دیگر، شورای فرهنگی - اجتماعی زنان را بر آن داشت تا بررسی مسایل فقهی و حقوقی و ارائه راهکارهای قانونی مورد نیاز را در قالب یک کمیته مستقل ضروری بداند. لذا از تاریخ ۱۲/۲۴/۷۶ کمیته‌ی فقه حقوق شورا تشکیل و سرکار خانم زهره صفاتی به ریاست کمیته انتخاب گردید. از این روی به منظور

زمینه‌های لازم و ضرورتهای اجتماعی وسعت یافت. لذا فقه در مقوله‌های مختلف اجتماع نظری بهداشت و درمان، خانواده، اقتصاد و فرهنگ و ... با مسائل جدیدی مواجه شده که لازم است با در نظر گرفتن جنبه‌های فردی و حکومتی راهکاری لازم را ارائه نماید.

با این رویکرد و موقعیت جدید در فقه، متأسفانه بعضًا افراد غیر مسؤول با نداشتن شایستگی و تخصص لازم در این امر نظر می‌دهند. در حالیکه شرایط ایجاب می‌کند تا این مباحث در فضای آرام و خصوصی به دور از دغدغه‌های سیاسی و جناحی با احتیاط لازم و مذاقه و دقت کافی، بررسی شود، در حقیقت کار، باید به اهلش سپرده شود، چرا که تخصص در دنیا یک مسأله پذیرفته شده است. یعنی در هر مسأله‌ای، تنها متخصصین آن امر اجازه‌ی اظهار نظر دارند. حتی فراتر از این، نظرات آنها به صاحب‌نظران فوق تخصص ارجاع داده می‌شود و نظر نهایی از آنها صادر می‌گردد و

مربوطه. انگیزه‌ی تشکیل کمیته‌ی فقه و حقوق در شورای فرهنگی اجتماعی زنان، فراگیر بودن و ارتباط داشتن موضوع فقه و حقوق به بسیاری از مسائل زنان است.

ما پاسخ بسیاری از مسائلمان را اعم از فرهنگی، اجتماعی و خانوادگی، چه در امور فردی و چه در امور اجتماعی، نظری مشاغل زنان یا وضعیت آنان در محاکم قضایی و ... را باید عمدتاً در فقه و حقوق جستجو کنیم.

کلیه مسائل و موضوعات فردی و اجتماعی در دایره‌ی عبادات، معاملات، احکام در تاریخ فقه شیعه، توسط علمای بزرگ و فقهای شیعه قبل از شناسایی و احکام مربوط بدان بیان شده است. علیرغم توأم‌نی دنی فقه شیعه، به دلیل عدم حاکمیت فقه و حضور آن در اداره جامعه، کارکرد آن محدود بوده است. ولی بعد از تشکیل حکومت اسلامی در ایران، دامنه این کاربرد با ایجاد

برداشتها و تفسیرهای حقوقی از قانون، دچار مشکل و بعضاً تضییع حقوق خود می‌باشد، و برخی از این مشکلات ناشی از ابهام یا خلاص قانونی، نقض یا عدم صراحت در عبارت قانون، کمبود مواد قانونی در بعضی موضوعات است و منجر به برداشت‌های متفاوت، با اعمال سلیقه در اجرا می‌شود، شورای فرهنگی اجتماعی زنان بنا به اهتمام نظام جمهوری اسلامی بر این امر و توصیه مقام معظم رهبری، مبنی بر نگرشی دوباره به احکام و حقوق و تأکید معمول له بر پاسخگو بودن علماء به نیازهای فعلی جامعه، (اگر چه قانون مدنی فعلی با استناد به کتب فقهای عظام تدوین گردیده است، لکن علمای دین در تبیین اولیه آن قانون نقشی نداشته‌اند و اکنون دوران استفسار، استقحام و استعلام از حوزه است. و لازم است با توجه به تغییر شرایط اجتماعی، پاسخگوی نیازهای فعلی جامعه بود. - آغاز سال تحصیلی ۷۲-۷۳ قبل از شروع درس خارج فقه) و اهداف ذیل، طرح جامع «بازنگری قانون مدنی» را با بررسی مجدد قوانین و مبانی فقهی در موضوعات مبتلا به زنان نظری: طلاق، نفقة، ارث، دیه، قصاص، سن بلوغ، ولایت پدر، عیوب موجب فسخ نکاح، تمکین، ریاست خانواده، تعیین شاخص اثبات عسر و حرج در دادگاه، حضانت، حسن معاشرت و ... تصویب نمود.

این طرح در سال ۱۳۷۱ در کمیته خانواده و حقوق شورای فرهنگی اجتماعی زنان تهیه و تدوین گردید و در شهریور ماه ۱۳۷۲ به تصویب شورای فرهنگی اجتماعی رسیده و در اسفند ماه همان سال مورد تصویب دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی قرار گرفت. و اجرای آن توسط کارشناسان فقهی و حقوقی با نظارت شورایی از فقهاء آغاز گردید.

اصول و مبانی مورد استناد در طرح بازنگری قانون مدنی

الف - اصول ۲۰، ۲۱، ۲۱ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

غیر متخصص حق دخالت و اظهار نظر در امور تخصصی را ندارد. حتی در بعضی موارد پیگرد قانونی هم دارد.

تأسیس کمیته فقه و حقوق در شورای فرهنگی اجتماعی زنان در راستای تحقق این مهم صورت گرفته، تا مسایل زنان پس از بررسی‌های فقهی و حقوقی لازم از طریق کارشناسان این رشته و ارتباط با فقهاء طراز اول، به تعیین سیاستها و برنامه‌های متقن مناسب منجر شود.

□ کیفیت کار در کمیته به چه شکل است؟

■ در کمیته فقه و حقوق، هر موضوع پس از طرح با تبیین محدودی کارشناسی و تعیین کارشناسان، همراه با نظرات اعضای کمیته به مرحله کارشناسی می‌رود و در زمانهای معین شده گزارش اقدامات و مراحل کار به اطلاع کمیته می‌رسد و در جلسات متعدد کارشناسی طرح، از ابعاد و زوایای مختلف بررسی و چنانچه پاسخگوی نیازها و ضرورتها بود به تصویب می‌رسد و از این مرحله به بعد در دستور کار شورای زنان جهت تصویب نهایی قرار می‌گیرد.

□ لطفاً کمی هم راجع به ساختار کمیته توضیح دهید.

■ طبق آئین‌نامه مصوب شورای زنان، اعضای کمیته ۷ نفر می‌باشند که متشکل از سه نفر فقهی و یا آشنای به فقه در حد قابل قبول، سه نفر حقوقدان و همچنین یک نفر هم مسئول کمیته است. البته متناسب با طرح‌های در دستور کار، امكان دعوت از صاحب نظران به عنوان میهمان بلامانع است.

«طرح بازنگری قانون مدنی»

مقدمه:

حفظ و تحکیم مبانی خانواده از جمله اصول اولیه در تدوین قوانین و کلیه تصمیم‌گیریهای اساسی نظام جمهوری اسلامی ایران، و از جمله اهداف تشکیل شورای فرهنگی اجتماعی زنان است. از آنجاکه جامعه زنان در جریان اجرای قوانین در دادگاهها و محافل قضایی، همچنین در

معظم رهبری (دام ظله العالی)، برقراری قسط و عدالت اجتماعی و استقرار احکام متعالی اسلام را سرلوخه امور خود قرار داده و طی سالهای پس از پیروزی، همواره تلاش مسئولان نظام بر این بوده، تا با ایجاد شرایط و زمینه‌های مطلوب، اصلاحات لازم درخصوص مناسبات فردی و اجتماعی به عمل آید.

از این رهگذر، زنان جامعه‌ما که در نظام گذشته متحمل بیشترین صدمات شدند و به بهانه آزادی، از بسیاری حقوق اسلامی و انسانی خود محروم بودند، این امکان را یافتد تا فارغ از دیدگاه‌های متحجرانه و مبتنی غربی، از سرچشمه اسلام ناب محمدی، سیراب شوند و در جایگاه و منزلت واقعی خود قرار گیرند و همچون صدر اسلام، به مثابه نیمی مؤثر از پیکره اجتماع، به وظایف و تکالیف الهی خود قیام کنند. زن مسلمان ایرانی، امروز از یکسو با ایمان کامل به وظیفه‌اش به عنوان محور اصلی در خانواده و به لحاظ نقش عظیمی که در تربیت و پرورش انسانهای متعالی به عهده دارد شایسته زیباترین ستایشهاست، از دیگر سو به برکت تسهیلات و امکانات و شرایط مناسب اجتماعی، در صحنه‌های مختلف فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی به فعالیت اشتغال دارد و با ایثار و تحمل مشکلات، در رشد فرهنگی جامعه، افزایش تولیدات اقتصادی و ارائه خدمات بهداشتی و ... نقشی مؤثر و ارزشمند ایفاء می‌کند و چنانچه اتخاذ سیاستهای فرهنگی مناسب و حمایتهاي لازم قانونی از این مشارکت ایثارگرانه وی صورت پذیرد، قادر خواهد بود با انجام کامل نقش مادری و صیانت از خانواده سلامت معنوی و آینده روشن جامعه را تضمین کند و در کنار آن در رفع نیازهای خود و جامعه‌اش بیش از پیش مؤثر باشد.

ضمن تأکید مجدد بر نقش زن در خانواده به عنوان شغل اصلی و ضرورت اشتغال مفید و مؤثر وی در این نهاد مقدس، سیاستهای اشتغال زنان در جمهوری اسلامی ایران بدین شرح می‌باشد:

ماده ۱ - با توجه به قداست مقام مادری و تربیت

ب - بند "۱۸" از اصول سیاست فرهنگی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی.

"مطالعه و پژوهش درباره حقوق و جایگاه زن و تقویت شخصیت اسلامی آنها ..."

ج - بند "۵" اولویتها و سیاستهای کلی در اصول سیاست فرهنگی شورای عالی انقلاب فرهنگی.

"اولویت دادن به اعتلای مقام زنان در سطح کشور با توجه به مکانت والای زن و نقش اساسی زن مسلمان در تحکیم مبانی خانواده و ..."

د - بند "۲" و "۷" آئین‌نامه شورای فرهنگی، اجتماعی زنان.

اهداف:

۱- تحقق فقه سنتی و جواهری، با دور شدن از افکار افراطی و تفریطی و توجه به پویایی دین مقدس اسلام (در مسایل مربوط به خانواده):

۲- ایجاد زمینه‌های مساعد رشد شخصیت زن و احراق حقوق خانواده با توجه به اهمیت عنصر زمان و مکان و نقش علوم اجتماعی در تبیین قانون؛

زمینه‌های طرح مسأله:

۱- ابهام در بیان قانون؛

۲- نقص در تدوین عبارت قانون؛

۳- لزوم تدوین قوانینی در مسایل مربوط به خانواده؛

۴- لزوم تجدید نظر در بعضی از قوانین، با توجه به مقتضیات زمان و مکان در جوامع بشری.

سیاستهای اشتغال زنان در جمهوری اسلامی ایران

مقدمه:

انقلاب اسلامی ایران با الهام از حرکت پیامبر عظیم الشأن اسلام و پیروی از وصایای رهبر فقید انقلاب اسلامی امام خمینی (ره) و رهنمودهای مقام

روحی و جسمی متناسب است، مانند:
علوم آزمایشگاهی، مهندسی الکترونیک،
داروسازی، مددکاری و مترجمی؛

ج : مشاغلی که هیچگونه مزیت و برتری در آن برای شاغلان زن و مرد وجود ندارد و یا انتخاب آن به صورت طبیعی صورت می‌گیرد و ملاک آن تخصص و تجربه است، نه جنسیت؛

د : مشاغلی که یا به دلیل منع شرعی یا شرایط خشن کار و یا به دلیل ارزشهای اعتقادی (فرهنگی و اجتماعی) برای بانوان نامناسب است مانند: قضا و آتش‌نشانی؛

ماده ۶ - تشویق بانوان تحصیل کرده و متخصص با تجربه به احراز سمتهای مدیریت و مشاغل استادی، به منظور امکان استفاده از کارآیی آنها در سطوح عالی اجرایی؛

ماده ۷ - با توجه به اینکه نیروهای متخصص و تحصیل کرده در هر جامعه‌ای از ارزشمندترین سرمایه‌های آن بشمار می‌آید و برای آموزش و تربیت علمی آنان سرمایه‌گذاری کلان صورت گرفته است باید:

اولاً : انتخاب صحیح و تحصیل در رشته‌های متناسب با اشتغال بانوان هر چه کاملتر امکان پذیر شود.

ثانیاً : تسهیلات لازم برای استفاده از توانایی‌های زنان کارشناس، و تحصیل کرده فراهم آید به گونه‌ای، که اهتمام آنان به ایفای نقش خود در خانواده و شرایط زندگی، منجر به کناره‌گیری از فعالیت اجتماعی نشود.

ماده ۸ - دستگاههای تبلیغاتی و رسانه‌های گروهی باید بر اساس سیاستهای مصوب در زمینه اشتغال زنان، بگونه‌ای تبلیغ کنند که به هیچ وجه هموار کننده

نسل آینده و مدیریت منزل و با عنایت به اهمیت نقش زنان در فرآیند رشد فرهنگی و توسعه اقتصادی باید ارزش معنوی و مادی نقش زنان در خانواده و کار آنان در خانه در نظر گرفته شود.

ماده ۲ - اشتغال بانوان در مشاغل فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی و اداری از جمله شرایط و لوازم تحقق عدالت اجتماعی و تعالی جامعه است و لازم است به آن توجه شود.

ماده ۳ - همکاری و تعاون اعضای خانواده با یکدیگر برای اداره مطلوب امور خانه، به منظور ایفای هر چه بهتر مسئولیت‌های اجتماعی ضروری است.

ماده ۴ - شرایط و محیط کار اجتماعی بانوان باید به گونه‌ای مهیا شود که زمینه رشد معنوی علمی و حرفه‌ای آنان فراهم شود و به دیانت، شخصیت، منزلت و سلامت فکری و روحی و جسمی آنان لطمه‌ای وارد نماید.

ماده ۵ - با توجه به نقش زنان در پیشرفت اجتماعی و توسعه اقتصادی به عنوان نیمی از جمعیت، باید تسهیلات لازم برای اشتغال آنان از سوی دستگاههای اجرایی فراهم آید و برنامه‌ریزیهای مناسب حسب اولویت صورت گیرد و به علاوه، قوانین و امکانات فوق العاده‌ای نیز برای اشتغال زنان تا سرحد رفع نیاز در ردیفهای «الف و ب» مشاغل در نظر گرفته شود و درخصوص ردیف «ج»، زنان نیز مانند مردان قادر باشند بدون تعیین، شغل مطلوب خود نظیر موارد زیر را بدست آورند:

الف : مشاغلی که پرداختن بدان از سوی زنان مطلوب شارع است مانند مامایی و رشته‌هایی از پزشکی و تدریس؛

ب : مشاغلی که با ویژگیهای بانوان از لحاظ

مصوبات و ابلاغیه‌های قبلی مفاد این
سیاستها را مورد توجه قرار داشت و
نتیجه را به اطلاع شورای عالی انقلاب
فرهنگ، مرساند.

این طرح در سال ۱۳۷۱ توسط کمیته «اشغال و امور اجتماعی» شورای فرهنگی اجتماعی زنان تهیه و در دویست و هشتاد و هشتادین جلسه مورخ ۷۱/۵/۲۰ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید.

پیشرفت هجوم شرق و غرب به ارزش‌های اعتقادی و اسلامی مانباشد و در عین حال جذب زنان در فعالیتهای فرهنگی، اجتماعی، خدماتی و تولیدی و اصلاح بینش جامعه نسبت به اشتغال زنان و ضرورت حضور آنان در مرحله رشد و دوران سازندگی کشور باشد.

ماده ۹ - در تعیین ارزش کار در شرایط مساوی، دست کم حق الزحمه و مزایای مساوی منظور شود.

ماده ۱۰- با توجه به اهمیتی که نظام جمهوری اسلامی ایران به استحکام بنیاد خانواده و نقش تربیتی و سازنده زنان در خانه قایل است، مقررات و تسهیلات لازم، به تناسب "شغل مادرانه" در نظر گرفته شود، از قبیل: استفاده از مرخصی با حقوق، تقلیل ساعت کار، مزایای بازنشستگی با سنتوات کمتر خدمت، امنیت شغلی، برخورداری از تأمین اجتماعی در مواقع بیکاری، بیماری، پیری یا ناتوانی از کار.

ماده ۱۱- امکانات آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و
فرصت‌های شغلی مناسب، با اولویت برای
قشر محروم بانوان نان آور خانواده
خود، فراهم آید.

۱۲- فرستهای شغلی مناسب برای مادران خانه‌دار در محیط خانه و در کنار فرزندان، بدون محدودیت وقت و با منظور کردن مزد در قبال کار و تأمین لات تواند راه را شود.

۱۳- سازمان امور اداری و استخدامی کشور
و نیز وزارت کار و امور اجتماعی
موظفند با همکاری شورای فرهنگی
اجتماعی زنان نسبت به تهیه آینین نامه ها
و بخشنامه های اجرایی این سیاستها
اقدام کند و در تهیه و ابلاغ آینین نامه و
بخشنامه های آینده خود و اصلاح

طرح ایجاد رشته «مطالعات خانواده»

مقدمه و ضرورت

آموزشی است که موجب احاطه و دستیابی دانشجو به آثار علمی، تهیه متون تحقیقاتی، نوآوری و کمک به تعمیق اطلاعات و پیشرفت و گسترش مزدهای دانش در زمینه خانواده خواهد بود.

اهداف:

- ۱- تربیت و تقویت افراد کارشناس، جهت مشاوره و رسیدگی به مسایل خانواده در سطح کارشناسی.
- ۲- تقویت و توسعه مطالعات و تحقیقات دانشگاهی، در زمینه مسایل خانواده که زیربنای آن، تفکرات و جهان بینی اسلامی در سطح کارشناسی ارشد، باشد.
- ۳- تربیت افراد متخصص در امر خانواده با آشنایی به علوم روانشناسی، تربیتی، اجتماعی، فقه، حقوق اسلامی و بهداشت تاسطح دکتری.
- ۴- تقویت و تعمیق بینشهای علمی و تحقیقاتی در مسایل خانواده به منظور تغییر باورها و بینش برنامه‌ریزان و مسئولین فرهنگی نظام و به تبع آن ارتقاء سطح فرهنگی جامعه.

کاربرد:

- ۱- تربیت و تقویت افراد کارشناس در زمینه حقوقی و مشاوره در دادگاههای مدنی خاص.
- ۲- واحد امداد و ارشاد، طرح شورای فرهنگی اجتماعی زنان، مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی.
- ۳- تربیت افراد متخصص و مجرب به منظور تأمین کادر اعضای هیئت علمی و محققین در دانشگاهها برای این رشته.
- ۴- آموزش کارشناسان، به منظور ایجاد کانونهای مشاوره خانواده در سراسر جامعه.

باید تلاش کرد برای اینکه علوم انسانی را بر پایه‌های اسلامی با دید اسلامی با فکر اسلامی و مبتنی بر جهان اسلامی تدوین کنیم.

(مقام معظم رهبری آذر ۱۳۷۱)

پرداختن به خانواده از دیدگاه اسلامی به عنوان بنیادی ترین واحد اجتماع و منبع اصلی انتقال ارزشها و سنتهای اجتماعی و مذهبی و نیز نقش و اهمیت فوق العاده آن در استحکام و قوام جامعه، به منظور مصونیت و سلامت اجتماع، اساس هرگونه رشد و توسعه اجتماعی و از ضروریات به شمار می‌آید.

از آنجا که خانواده "معیار شناخت و سنجش آسیبهای اجتماعی" است، برای پیشگیری از عوارض و ضربه‌پذیری نسلهای بعد، همه مسئولان جامعه باید در صدد حفظ سلامت و اصلاح امور آن باشند. این مهم، زمانی تحقق می‌پذیرد که جامعه اسلامی و مراکز علمی، به ویژه دانشگاهی، مطالعات همه جانبی‌ای در ابعاد مذهبی، روانی، تربیتی، اجتماعی، حقوقی و بیولوژیکی مربوط به آن داشته باشد.

شورای فرهنگی اجتماعی زنان، در راستای تحقق این امر، پیشنهاد ایجاد رشته تحصیلی «مطالعات خانواده» را مطرح نموده است، تا با ایجاد رشته‌ای تخصصی، ضمن مقایسه تطبیقی و علمی، به معرفی و نزدیک کردن خانواده به جایگاه خود در اسلام پرداخته شود.

این رشته که در دو بخش نظری و عملی به مطالعه و بررسی سیستماتیک و علمی خانواده از دیدگاه فقهی، حقوقی، اجتماعی، بهداشتی و روانشناسی بر مبنای اسلام خواهد پرداخت، مجموعه‌ای هماهنگ از فعالیتهای پژوهشی و

۵- تربیت و تقویت کارشناسان، جهت تأمین مشاورین تربیتی و فرهنگی جوانان (مصطفی شورای عالی جوانان).

۶- تربیت و تقویت نیروی مورد نیاز سازمان بهزیستی جهت امداد و مددکاری.

روش اجرا:

این رشتہ در دو بخش: نظری و عملی، به مطالعات خانواده خواهد پرداخت.

به دلیل نیازهای مبهم جامعه درخصوص مسائل خانواده، علاوه بر تقویت مبانی نظری و تئوری، به تقویت و توسعه کارورزی دانشجویان به دلیل کاربرد فراوان این رشتہ در حل مشکلات می پردازد.

جهتگیری کارورزیها در دوره کارشناسی مطالعات خانواده، با تأکید بر مسائل حقوقی و تربیتی خانواده است.

تعداد واحدهای آموزشی (دورس عمومی و تخصصی، به طور نظری و عملی)، ۱۴۲ واحد است که در ۸ نیمسال تحصیلی - چهار سال - با نظام آموزشی واحدی ارائه می شود و حداقل زمان لازم برای هر واحد، یک ساعت درسی می باشد.

این طرح در سال ۱۳۷۳ توسط کمیته خانواده و حقوق شورای فرهنگی اجتماعی زنان تهیه و در سال ۱۳۷۴ به تصویب شورای عالی برنامه ریزی، وزارت فرهنگ و آموزش عالی رسید و در دفاتر کنکور درج گردیده و هم اکنون در برخی از دانشگاهها دایر می باشد.

